

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ԲՆԱԳԻՏԱԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՆՐԱ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՅԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈԴՈՒԼ	ՔԱՂԱՔԱԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՄԻՉ ԵՎ ՄՈԴՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	0905B4/23
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԱՇԽԱՐՀԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	4-րդ կուրս / 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	• տեղեկացնել հասարակական աշխարհագրության արագ զարգացող գիտակարգի ձևավորման օբյեկտիվ նախադրյալներին, • զարգացնել ուսանողների տեսական պատկերացումները «քաղաքակրթությունների» տեսությունների վերաբերյալ, • ապահովել անհրաժեշտ տեսական գիտելիքներ անհետացած և գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների վերաբերյալ, • դիտարկել անհետացած քաղաքակրթությունների ձևավորման, զարգացման և անհետացման պատճառները, • դիտարկել գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների ձևավորման առանձնահատկությունները և զարգացման հեռանկարները, • բացահայտել հայ քաղաքակրթության առանձնահատկությունները:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	ԳԻՏԵԼԻՔ Մահմանել «Քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն» գիտակարգի ձևավորման ու զարգացման առանձնահատկությունները: Վերլուծել համաշխարհային հասարակության քաղաքակրթական տիպաբանական մոտեցումները: Բացատրել անհետացած քաղաքակրթությունների ձևավորման, զարգացման և անհետացման պատճառները: Բացատրել գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների ձևավորման և զարգացման հեռանկարները: Հիմնավորել հայ քաղաքակրթական ինքնատիպության առանձնահատկությունները: ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ Հիմնավորել քաղաքակրթությունների տեսությունների գիտատեսական և գիտագործնական հնարավորությունները, վերլուծել քաղաքակրթություն տերմինի հասարակական ընկալման ասպեկտները, արժևորել քաղաքակրթությունների խաղաղ գոյակցության անհրաժեշտությունը համաշխարհային հասարակության հեռանկարի համատեքստում, գնահատել հայկական քաղաքակրթական ինտեգրման հնարավորությունները: ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ Տիրապետել քաղաքակրթական տեսական ընդհանրացումներ կատարելու հմտություններին: Տիրապետել համաշխարհային քաղաքակրթական բազմազանության տարբեր մակարդակներում՝ պետությունների դիրքի գնահատման հմտություններին: Տիրապետել քաղաքակրթությունների աշխարհագրության ժամանակակից ինֆորմացիան ներակայացնելու հմտություններին:

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ	• ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 3 • ԼՍԱՐԱՅԻՆ ԺԱՄ – 44 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 22 • ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 4 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ – 18 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ – 4
ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ	Ուսանողները պետք է ծանոթ լինեն հասարակական կյանքի ոլորտներին, նրանց տարածական կառուցվածքին և տարածքային կազմակերպման առանձնահատկություններին: Մասնավորապես՝ քաղաքական ոլորտի տարածքային կազմակերպման գլխավոր միավորների՝ պետությունների, տիպաբանության մոտեցումներին և սկզբունքներին:
ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ	Մեթոդը ուսումնական գործընթացում դասախոսի և ուսանողի համատեղ աշխատանքն է: Յուրաքանչյուր առարկայի դասավանդման մեթոդների համակարգը որոշվում է տվյալ գիտության ուսուցման խնդիրներով: Քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն առարկայի դասավանդման ընթացքում կիրառվում են ուսուցման ինչպես ակտիվ այնպես էլ պասիվ մեթոդներ: Այստեղ կիրառվող մեթոդներից են՝ • ինտերակտիվ դասախոսություններ /Պատմելու, Բացատրական-նկարագրական Ձևական- ցուցադրական/ • խմբային աշխատանք /քննարկումներ և ներկայացումներ/ • ինքնուրույն աշխատանք • Ուրվագծային քարտեզների հետ կատարվող գործնական աշխատանքի մեթոդներ • Պրեզենտացիաների կազմում և ներկայացում
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ	• Ներածություն ○ Դասընթացի նշանկություն, նպատկը խնդիրները և կառուցվածքը ○ Մշակույթ և քաղաքակրթություն հասկացությունների ընկալման սապեկտները, ○ քաղաքակրթությունների տիպաբանությունը: • Անհետացած քաղաքակրթություններ ○ Անհետացած քաղաքակրթությունների աշխարհագրության ընդհանուր ակնարկ ○ Միջագետքյան, Եգիպտական, Կրետեի, Հունահռոմիական, Բյուզանդական, Մետամերիկյան և Անդյան անհետացած քաղաքակրթություններ • Գոյություն ունեցող քաղաքակրթություններ ○ Աշխարհի ժամանակակից քաղաքակրթական բաժանման աշխարհագրական պատկերը, ○ Քաղաքակրթությունների բախում, թե երկխոսություն ○ Քրիստոնեական քաղաքակրթության ենթամշակույթները, ○ Մահմեդական քաղաքակրթության ենթամշակույթները , • Հայկական քաղաքակրթություն ○ Հայկական քաղաքակրթության ինքնատիպությունը պայմանավորող գործոնները, ○ Հայոց պատմության քաղաքակրթական փուլերը,

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԻՄՆԱԿԱՆ

1. Մուրադյան Յու. Հ. Քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն: - Եր., 2011,
2. Ա. Ներսիսյան, Հայաստանը աշխարհաքաղաքական մեծ խաղատախտակում, Վանաձոր 2013,
3. Фортунатов В.В.История мировых цивилизаций. СПб, 2011,
4. Б.Н. Кузык, Ю.В. Яковец, Цивилизации: прошлое и будущее, М; 2008
5. Huntington S. The Clash of Civilizations and the Remaking the World Order. — NY: Simon & Schuster, 1996
6. Robertson R. Globalization. L., 1992.
7. Тойнби А. Дж. Цивилизация перед судом истории: Сборник/ Пер. с англ. 2-ое изд. -М.: Абрис-пресс, 2003.

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ

1. Ա. Հ. Ներսիսյան, «Հայ քաղաքակրթական ինքնատիպության բացահայտման անհրաժեշտությունը որպես աշխարհաքաղաքական ինքնուրույնության նախապայման», ԳՊՄԻ, Հանրապետական գիտական նստաշրջանի նյութեր Գյումրի 2011թ
2. Ա. Հ. Վալեսյան, Լ. Հ. Վալեսյան «Քաղաքական աշխարհագրություն» Երևան 2005
3. Յու. Մուրադյան, Հասարակական աշխարհագրության հանրագիտական բառարան, Եր., 2008,
4. Համացանցի ռեսուրսներ
 - <http://history-world.org>
 - <http://science.nationalgeographic.com>
 - <http://www.litmir.net>

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ

Նախատեսված է.

- երկու ընթացիկ գրավոր ստուգումներ (ստուգողական աշխատանքներ): Յորաքանչյուր գրավորի հարցաթերթիկները (երկուական տարբերակով) պարունակում են 8-ական հարց, որից 2-ը 20 միավորանոց կշռով, իսկ 6-ը` 10 միավորանոց կշռով,
- մեկ ամփոփյչ ստուգում` գրավոր (ստուգողական աշխատանք): Հարցաթերթիկի յուրաքանչյուր տարբերակ կրկին պարունակում է 8 հարց, որից 2-ը 20 միավորանոց կշռով, իսկ 6-ը` 10 միավորանոց կշռով

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ

1. Գնահատումը կատարվում է 5 բաղադրիչով.
1. Բաղադրիչ 1- 10% (հաճախումներ)
2. Բաղադրիչ 2-20% (ընթացիկ ստուգում 1-ին)
3. Բաղադրիչ 2- 20% (ընթացիկ ստուգում 2-րդ)
4. Բաղադրիչ 3-40% (ամփոփիչ ստուգում)
5. Բաղադրիչ 4-10% (ընթացիկ ակտիվություն)

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ

Գնահատման թվային միավորը	Տառային գնահատական	Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը
96-100	A+	5+
91-95	A	5
86-90	A-	5-
81-85	B+	4+
76-80	B	4
71-75	B-	4-
66-70	C+	3+
61-65	C	3
40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2

ԱՅԼ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Դասապլանի որևէ փոփոխություն նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
- Ուսանողներին պարբերաբար կտրամադրվի անհրաժեշտ խորհրդատվություն:
- Ուսանողներին կտրամադրվեն անհրաժեշտ ուսումնա-օժանդակ նյութեր՝ կամ տպագիր կամ էլեկտրոնային տարբերակներով:
- Առարկան ուսումնասիրելիս ուսանողները պետք է օգտվեն համացանցի հնարավորություններից:
- Մոդուլային աշխատանքների ժամանակ ծածկաթերթիկների, գրքերի կամ այլ հուշող ուսումնական նյութերի առկայությունը արգելված է:
- Արտագրությունն արգելվում է, և աշխատանքը գնահատվում է գրո:

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր					Ուսանողի ինքնուրույն աշխատածամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատածամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լսարանում	սեմինար	Ուս. պրակտիկա		
1.	Դասընթացի նշանակություն, նպատակը խնդիրները, կառուցվածքը	2					1	3
2.	Մշակույթ և քաղաքակրթություն հասկացությունների ընկալման սապեկտները	2					1	3
3.	Քաղաքակրթությունների տիպաբանությունը	2					1	3
4.	Անհետացած քաղաքակրթությունների աշխարհագրության ընդհանուր ակնարկ: Միջագետքյան և Եգիպտական քաղաքակրթություններ	2					1	3
5.	Կրետեի, Հունահռոմեական և Բյուզանդական անհետացած քաղաքակրթություններ	2					1	3
6.	Մեզոամերիկյան և Անդյան անհետացած քաղաքակրթություններ	2					1	3
7.	Մշակույթ և քաղաքակրթություն հասկացությունների ընկալման սապեկտները				2		3	5
8.	Անհետացած քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն				2		3	5
9.	Անհետացած քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն				2		3	5
10.	Անհետացած քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն		2				1	3
11.	Գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների տիպաբանությունը: Քաղաքակրթությունների բախում, թե՞ երկխոսություն	2					1	3
12.	Քրիստոնեական և մահմեդական քաղաքակրթությունների ենթամշակույթների աշխարհագրական տեղաբաշխումը	2					1	3
13.	Գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների տիպաբանությունը				2		3	5
14.	Քաղաքակրթությունների բախում, թե՞ երկխոսություն				2		3	5
15.	Քրիստոնեական քաղաքակրթության ենթամշակույթների աշխարհագրական տեղաբաշխում				2		3	5
16.	Մահմեդական քաղաքակրթության ենթամշակույթների աշխարհագրական տեղաբաշխումը				2		3	5
17.	Գոյություն ունեցող քաղաքակրթությունների աշխարհագրություն		2				1	3
18.	Հայկական քաղաքակրթության ինքնատիպությունը պայմանավորող գործոնները	2					1	3
19.	Հայկական քաղաքակրթության կենսափիլիսոփայական սկզբունքները	2					1	3
20.	Հայոց պատմության քաղաքակրթական փուլերը	2					1	3
21.	Հայկական քաղաքակրթության ինքնատիպությունը պայմանավորող գործոնները				2		3	5

22.	Հայոց պատմության քաղաքակրթական փուլերը				2		3	5
	Ընթացիկ ստուգում 1							2
	Ընթացիկ ստուգում 2							2
	Անփոփիչ ստուգում							2
	Ընդամենը							90